

Fra ung student til afklaret pensionist

50 ÅR EFTER: De fleste i den lille standhaftige flok 50-års jubilarer er forment af livets ubønhørlige gang. Nogle har oplevet sorger eller alvorlig sygdom, men vi er åbenbart alle ved godt livsmod, vi er seje og fortsætter vort liv med en ukuelig optimisme og tro på vor egen fremtid.

Af Mogens Nørgaard Olesen
Frederiksbørg
Lektor, forfatter
cand. scient.

Det er fredag den 22. juni 2018, og dermed er det 50 år siden, at vi som nyudsprungne studenter fra Frederiksborg Statsskole modtog vort eksamensbevis af rektor Larsen. Det var en stor dag dengang for 50 år siden, og alle vi studenter-jubilarer husker uden tvivl denne helt specielle dag. Tre år havde vi gået sammen, vi havde ungdommens håb om en bedre verden, som vi helt sikkert ville være med til at skabe, men der skete så meget dengang i 1968, som kunne desillusionere selv den mest optimistiske student. Sovjet invaderede Tjekkosllovakiet, Robert F. Kennedy og Martin Luther King blev skudt, og et amerikansk bombefly forulykkede med atomvåben ombord i Grønland. Denne ulykke gjorde

Der skete så meget dengang i 1968, som kunne desillusionere selv den mest optimistiske student. Sovjet invaderede Tjekkosllovakiet (billedet), Robert F. Kennedy og Martin Luther King blev skudt, og et amerikansk bombefly forulykkede med atomvåben ombord i Grønland, skriver kronikøren.

Foto: Scanpix

man alt for at dække over. Et demokratisk problem blev udstillet for enhver.

Pænt var det ikke, men vel nok forventeligt!

Videre i livet

Men vi unge skulle jo videre i livet, og vi mente selvfølgelig, at vi havde noget nyt at byde på. Det blev dog for os ligesom for de foregående årgange ret hurtigt hverdag. Mange af os gik i gang med en uddannelse, der senere skulle sikre os en god tilværelse. Skønt mange var venstreorienterede, da de fik huen på, så begyndte borgerligheden snart at melde sig hos de fleste. Det såkaldte 68-oprør førte ikke meget substantielt med sig. Men man kunne da tale om det!

Et par år senere var der fra en del universitetsstuderende krav om, at de studerende skulle have direkte indflydelse på indholdet af deres studier og på universiteternes styrelse. Det var et politisk krav, som måske ikke var videre konstruktivt,

men den daværende radikale undervisningsminister, Helge Larsen, forstod, hvordan man kunne slå studenterkravene ned på en måde, så ingen rigtigt forstod det. Han gennemførte en såkaldt styrelseslov for universiteterne, som ganske vist gav de studerende indflydelse, men som også druknede dem i bureaukrati. Nu skulle alle de mere eller mindre oprørske studerende indsluses i et stort og tungt politisk udtænkt system, og dermed var enhver ung drøm blevet erstattet af en fasttømret og snærende borgerliggørelse.

Ånden fra '68 var i praksis slået ned, og samtidig begyndte det etablerede politiske system langsomt, men sikkert at lægge det frie og livskraftige dannelsesuniversitet i lænker, så den akademiske frihed efterhånden forsvandt.

Den første store »sejr« for det nye bureaukratiske system var afskaffelsen af filosofikum i 1971. Dette vigtige filosofikursus, som alle uni-

versitetsstuderende havde skullet bestå, siden Johan Nicolai Madvig oprettede det i 1850, forsvandt nu, og dermed forsvandt også et betydningsfuldt dannelseselement for alle studier. Langt de fleste jubede over denne triste og bagstræberiske udvikling, og kun få indså, at dette var første skridt på vejen til at ødelægge det akademiske miljø i Danmark.

Og sådan er det fortsat lige siden. Adgangsbegrænsninger, faglige niveausænkninger og bureaukratiske spændetrøjer blev den hverdagskost, som skridtvis ødelagde det sprudlende og værdifulde universitetsmiljø.

Den endelige og totale nedkuling af universiteterne kom i 2003, at venstremanden Helge Sander var forskningsminister. Han mente, at et universitet kan sammenlignes med en almindelig erhvervsvirksomhed. Universiteternes ældgamle selvstyre blev nu fuldstændig ødelagt, og erstattet af en politisk udpeget besty-

relse, hvor rektor og dekaner blev embedsmænd helt på linje med bestyrelsen og direktionen i et privat aktieselskab. Hermed var det klassiske dannelsesuniversitet nedlagt og erstattet af en politisk dirigeret uddannelsesfabrik. Og om denne katastrofale udvikling var der fuld enighed i Folketinget. Ånden fra '68, der også handlede om frihed og håb, var nu endeligt dræbt effektivt. Underligt, at en officielt erklæret liberalist kunne gennemføre en så betonkommunistisk og reaktionær lovgivning om universiteternes styrelse. Jo, vi mangler sandelig filosofikum, hvor man lærte at tænke og forstå indviklede begreber.

Køligt og blæsende

På selve jubilæumsdagen mødtes en lille skare fra min klasse privat hos en klassekammerat. Vejret var underligt nok i denne ellers så varme rekordsommer både køligt og blæsende og langt

dårligere, end det var 50 år tidligere. Ja, det var kun en lille skare, som mødtes. Nogle af de andre havde vi ikke længere kontakt med, nogle andre var desværre forhindret i at komme, men det blev alligevel en hyggelig og festlig dag og aften, og tiden gik (ligesom ved studentergilderne i 1968), så noget af natten blev taget med.

Ingen oprørstrang

Havde vi (i hvert fald tilsyneladende) været ret så forskellige, da vi var elever på Frederiksborg Statsskole, så var vi nu 50 år senere temmelig ens. Naturligvis havde vi nogle lidt divergerende synspunkter på forskellige emner, men det gennemgående træk ved individerne i denne lille forsamlede flok var en overordnet uniformitet. Det var gået os, sådan som det går enhver årgang studenter. Vi var alligevel ikke nogen helt speciel årgang, selv om vi var blevet studenter i 1968. Vi var alle blevet gode danske borgere uden nogen bemærkelsesværdig oprørstrang. Vi havde fået udmærkede uddannelser, tjent godt med penge, havde etableret os med familie, hus og bil - nogle endda med flere sommerhuse og med vinterbolig ved Middelhavet. Og de fleste var gået på pension og kunne nyde deres velfortjente frihed.

De fleste i den lille standhaftige flok 50-års jubilarer er forment af livets ubønhørlige gang. Nogle har oplevet personlige sorger eller alvorlig sygdom, men vi er åbenbart alle ved godt livsmod, vi er seje og fortsætter vort liv med en ukuelig optimisme og tro på vor egen fremtid. På dette ene punkt har vi bevaret vores positive identitet fra sommeren 1968, og vi besluttede for eftertiden at mødes en gang om året til en lille fest. Så jo, vi den lille flok studenter fra Frederiksborg Statsskole er virkelig ukuelige.